
ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენცია
სახელმწიფო შეიარაღებულ კალებში დაჭრილთა,
ავადმყოფთა და
ხომალდის დაღუპვებში მოქოლილ პირთა
მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ

ჟენევის 1949 წლის კონვენციები და მათი დამატებითი ოქმები.

წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი, 2008 წ. 390 გვ.

ჟენევის ოთხი კონვენცია წარმოადგენს საერთაშორისო ხელშეკრულებებს, რომელთა მონაწილეც თითქმის ყველა სახელმწიფოა.

კონვენციები იცავს მოქმედ ჯარში დაჭრილებსა და ავადმყოფებს, საზღვაო შეიარაღებულ ძალებში დაჭრილებს, ავადმყოფებსა და ხომადლის დაღუპვაში მოყოლილ პირებს, სამხედრო ტყვეებს, აგრეთვე, სამოქალაქო მოსახლეობას, რომელიც საერთაშორისო კონფლიქტის დროს აღმოჩნდა უცხო სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებულ ტერიტორიაზე. ჟენევის ოთხივე კონვენციისათვის საერთო მე-3 მუხლი უზრუნველყოფს არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის მსხვერპლთა მინიმალურ დაცვას.

I დამატებითი ოქმი ეხება და განსაზღვრავს საერთაშორისო შეიარაღებულ კონფლიქტებს და ადგენს სამხედრო მოქმედებების შედეგებისაგან სამოქალაქო მოსახლეობის დაცვის პრინციპებს. II დამატებითი ოქმი ავსებს და ავრცობს არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის მსხვერპლთა დაცვის პრინციპს. III დამატებითი ოქმი კი ეხება დამატებითი განმასხვავებელი ემბლემის მიღებას.

წითელი ჯვრის
საერთაშორისო კომიტეტი
2008 წელი

ICRC

**ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენცია
საზღვაო შეიარაღებულ ძალებში დაჭრილთა, ავადმყოფთა და
ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირთა
მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ**

**თავი I
ზოგადი დებულებები**

მუხლი 1	–	კონვენციის პატივისცემა	39
მუხლი 2	–	კონვენციის გამოყენება	39
მუხლი 3	–	საერთაშორისო ხასიათის არმქონე კონფლიქტები	39
მუხლი 4	–	გამოყენების სფერო	40
მუხლი 5	–	ნეიტრალური სახელმწიფოების მიერ გამოყენება	41
მუხლი 6	–	სპეციალური შეთანხმებები	41
მუხლი 7	–	უფლებებზე უარის თქმის დაუშვებლობა	41
მუხლი 8	–	მფარველი სახელმწიფოები	42
მუხლი 9	–	წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის საქმიანობა	42
მუხლი 10	–	მფარველი სახელმწიფოების შემცვლელები	42
მუხლი 11	–	მორიგების პროცედურა	43

**თავი II
დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის
დაღუპვაში მოყოლილი პირები**

მუხლი 12	–	მფარველობა და ზრუნვა	44
მუხლი 13	–	დაცვის ქვეშ მყოფი პირები	44
მუხლი 14	–	მეომარი მხარისათვის გადაცემა	45
მუხლი 15	–	დაჭრილების ნეიტრალურ სამხედრო გემზე აყვანა	46
მუხლი 16	–	მოწინააღმდეგის ხელში მოხვედრილი დაჭრილები	46
მუხლი 17	–	ნეიტრალურ პორტში გადასხმული დაჭრილები ..	46
მუხლი 18	–	დაჭრილთა, ავადმყოფთა, ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირთა და დაღუპულთა ძეგნა შეტაკების შემდეგ	47
მუხლი 19	–	ინფორმაციის რეგისტრაცია და გადაცემა	47
მუხლი 20	–	გარდაცვლილებთან დაკავშირებული ნორმები ...	48
მუხლი 21	–	ნეიტრალურ ხომალდზე აყვანის თხოვნა	48

თავი III
ჰოსპიტალური ხომალდები

მუხლი 22	–	სამხედრო ჰოსპიტალური ხომალდების შესახებ შეტყობინება და მათი დაცვა	49
მუხლი 23	–	ნაპირზე მყოფი სანიტარული დაწესებულებების დაცვა	49
მუხლი 24	–	I. კონფლიქტში მონაწილე მხარეთა დახმარების აღმომჩენი საზოგადოებების ან კერძო პირების მიერ გამოყენებული ჰოსპიტალური ხომალდები	49
მუხლი 25	–	II. ნეიტრალური ქვეყნების დახმარების აღმომჩენი საზოგადოებების ან კერძო პირების მიერ გამოყენებული ჰოსპიტალური ხომალდები	50
მუხლი 26	–	ტონაუი	50
მუხლი 27	–	სანაპირო სამაშველო ხომალდი	50
მუხლი 28	–	სახომალდე ლაზარეთების დაცვა	50
მუხლი 29	–	ოკუპირებულ პორტებში მოხვედრილი ჰოსპიტალური ხომალდები	51
მუხლი 30	–	ჰოსპიტალური ხომალდებისა და მცირე სანაოსნო საშუალებების გამოყენება	51
მუხლი 31	–	კონტროლისა და დათვალიერების უფლება	51
მუხლი 32	–	ნეიტრალურ პორტში ყოფნა	52
მუხლი 33	–	გადაკეთებული სავაჭრო ხომალდები	52
მუხლი 34	–	დაცვის შეწყვეტა	52
მუხლი 35	–	ჰოსპიტალური ხომალდების დაცვის შეწყვეტის დაუშვებლობის გარემოებები	52

თავი IV
პირადი შემადგენლობა

მუხლი 36	–	ჰოსპიტალური ხომალდების პერსონალის დაცვა	53
მუხლი 37	–	სხვა ხომალდების სამედიცინო და სასულიერო პერსონალი	53

თავი V
სანიტარული ტრანსპორტი

მუხლი 38	–	სამედიცინო მოწყობილობების გადასატანად გამოყენებული გემები	54
მუხლი 39	–	სანიტარული საჰაერო ხომალდი	54
მუხლი 40	–	ნეიტრალურ ქვეყნებზე გადაფრენა. დაჭრილთა ჩამოსხმა	55

თაზი VI ბანმასხვავაშვილი ემბლემა

მუხლი 41	–	ემბლემის გამოყენება	55
მუხლი 42	–	სამედიცინო და სასულიერო პერსონალის იდენტიფიკაცია	56
მუხლი 43	–	ჰოსპიტალური ზომადლებისა და მცირე სანაოსნო საშუალებების აღნიშვნა	57
მუხლი 44	–	ამოსაცნობი ნიშნების გამოყენების შეზღუდვა ...	58
მუხლი 45	–	ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება	58

თაზი VII კონვენციის შესრულება

მუხლი 46	–	ზედმიწევნით შესრულება. გაუთვალისწინებელი შემთხვევები	58
მუხლი 47	–	რეპრესალიების აკრძალვა	58
მუხლი 48	–	კონვენციის გავრცელება	58
მუხლი 49	–	თარგმანები. გამოყენების წესები	59

თაზი VIII ბოროტად გამოყენებისა და დარღვევების აღკვეთა

მუხლი 50	–	სისხლისსამართლებრივი სანქციები: I. ზოგადი დებულებები	59
მუხლი 51	–	II. უხეში დარღვევები	60
მუხლი 52	–	III. ხელშემკერელი მხარეების პასუხისმგებლობა	60
მუხლი 53	–	გამოძიების პროცედურა	60

დასკვნითი დებულებები

მუხლი 54	–	ენები	60
მუხლი 55	–	ხელმოწერა	61
მუხლი 56	–	რეტიფიკაცია	61
მუხლი 57	–	ძალაში შესვლა	61
მუხლი 58	–	1907 წლის კონვენციასთან მიმართება	61
მუხლი 59	–	მიერთება	62
მუხლი 60	–	შეტყობინება მიერთების შესახებ	62
მუხლი 61	–	დაუყოვნებლივ ძალაში შესვლა	62
მუხლი 62	–	დენონსაცია	62
მუხლი 63	–	გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში რეგისტრაცია	63

დანართი

საზღვაო შეიარაღებულ ძალებთან მიმაგრებული სამედიცინო და სასულიერო პერსონალის წევრთა პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ფორმა	64
---	----

საზღვაო ომისათვის ქენევის 1906 წლის კონვენციის პრინციპების გამოყენების შესახებ ჰააგის 1907 წლის 18 ოქტომბრის X კონვენციის გადასინჯვის მიზნით, 1949 წლის 21 აპრილიდან 12 აგვისტოს ჩათვლით ქენევაში მიმდინარე დიპლომატიური კონფერენციის მონაწილე მთავრობათა ქვემოთ ხელისმომწერი უფლებამოსილი წარმომადგენლები შეთანხმდნენ შემდეგზე:

თავი I ზოგადი დებულებები

მუხლი 1

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულია კისრულობენ ნებისმიერ გარემოებაში შეასრულონ და უზრუნველყონ წინამდებარე კონვენციის შესრულება.

მუხლი 2

იმ დებულებათა გარდა, რომლებიც უნდა მოქმედებდეს მშვიდობიან დროს, წინამდებარე კონვენცია გამოიყენება გამოცხადებული ომის ყველა შემთხვევაში ან ნებისმიერი სხვა სახის შეიარაღებული კონფლიქტის დროს, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ორ ან რამდენიმე მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს შორის, მაშინაც კი, როცა ერთ-ერთი მხარე არ ცნობს საომარ მდგომარეობას.

კონვენცია აგრეთვე გამოიყენება მაღალი ხელშემკვრელი მხარის ტერიტორიის ნაწილობრივი ან მთლიანი ოკუპაციის ყველა შემთხვევაში, მაშინაც კი, როცა აღნიშნულ ოკუპაციას შეიარაღებულ წინააღმდეგობას არ უწევს.

თუ კონფლიქტის მონაწილე ერთ-ერთი სახელმწიფო არ არის წინამდებარე კონვენციის მხარე, ის სახელმწიფოები, რომლებიც კონვენციის მხარეები არიან, ერთმანეთს შორის ურთიერთობებში კვლავაც კონვენციით შეზღუდულნი რჩებიან. ამასთან, ისინი კონვენციით შეზღუდულნი იქნებიან ზემოაღნიშნული სახელმწიფოს მიმართაც, თუ ეს უკანასკნელი ცნობს და გამოიყენებს მის დებულებებს.

მუხლი 3

ერთ-ერთი ხელშემკვრელი მხარის ტერიტორიაზე მიმდინარე საერთაშორისო ხასიათის არმქონე შეიარაღებული კონფლიქტის დროს კონ-

ფლიქტის მონაწილე ყოველი მხარე ვალდებულია გამოიყენოს, სულ მცირე, შემდეგი დებულებანი:

(1) პირები, რომლებიც უშუალოდ არ მონაწილეობენ საომარ მოქმედებებში, შეიარაღებული ძალების წარმომადგენელთა ჩათვლით, რომლებმაც დაყარეს იარაღი და რომლებიც ავადმყოფობის, დაჭრის, დაკავების ან ნებისმიერი სხვა მიზეზის გამო აღარ მონაწილეობენ საომარ მოქმედებებში, ყველა შემთხვევაში უნდა სარგებლობდნენ ჰუმანური მოპყრობით რასის, კანის ფერის, რელიგიის ან რწმენის, სქესის, წარმომავლობის, ქონებრივი მდგომარეობის ან ნებისმიერ სხვა მსგავს კრიტერიუმზე დაფუძნებული ყოველგვარი დისკრიმინაციის გარეშე.

ამ მიზნით, აკრძალულია და ყოველთვის, განურჩევლად ადგილისა, აკრძალული იქნება ზემოაღნიშნულ პირთა მიმართ შემდეგი ქმედებების განხორციელება:

(ა) პირის სიცოცხლისა და ფიზიკური ხელშეუხებლობის ხელყოფა, კერძოდ, ნებისმიერი სახის მკვლელობა, დასახიჩრება, სასტიკი მოპყრობა და წამება;

(ბ) მძევლად აყვანა;

(გ) ღირსების შელახვა, კერძოდ, შეურაცხმყოფელი და დამამცირებელი მოპყრობა;

(დ) სამართალში მიცემა და სასჯელის აღსრულება სათანადო წესით დაფუძნებული სასამართლოს მიერ გამოტანილი წინასწარი სასამართლო გადაწყვეტილების გარეშე. ცივილიზებული თანამეგობრობის მიერ სავალდებულოდ აღიარებული სასამართლო გარანტიების გათვალისწინებით;

(2) დაჭრილებსა და ავადმყოფებს თავი უნდა მოუყარონ და აღმოუჩინონ სათანადო დახმარება.

მიუკერძოებელ ჰუმანიტარულ ორგანიზაციას, მაგალითად წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტს, შეუძლია კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შესთავაზოს თავისი სამსახური.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეები უნდა შეეცადონ, რომ სპეციალური შეთანხმებების გზით შეასრულონ წინამდებარე კონვენციის ყველა ან ცალკეული დებულებები.

ზემოაღნიშნულ დებულებათა გამოყენებას არ ექნება გავლენა კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა სამართლებრივ სტატუსზე.

მუხლი 4

კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა სახმელეთო და საზღვაო ძალებს შორის საომარი მოქმედებების შემთხვევაში წინამდებარე კონვენციის დებულებები მხოლოდ ხომალდის ბორტზე მყოფი შეიარაღებული ძალების მიმართ მოქმედებს.

ეს ძალები, ხმელეთზე გადმოსხმისთანავე მოექცევიან მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და ავადმყოფთა მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ უენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის მოქმედების სფეროში.

მუხლი 5

ნეიტრალური სახელმწიფოები წინამდებარე კონვენციის დებულებებს ანალოგიურად გამოიყენებენ კონფლიქტის მონაწილე მხარეების შეიარაღებული ძალების იმ დაჭრილებისა და ავადმყოფების, სამედიცინო და სასულიერო პერსონალის მიმართ, რომლებიც მიღებული ან ინტერნირებულნი არიან მათ ტერიტორიაზე, იგივე ვრცელდება ნაპოვნი ცხედრების მიმართაც.

მუხლი 6

მე-10, მე-15, 23-ე, 28-ე, 31-ე, 36-ე, 37-ე და 52-ე მუხლებით საგანგებოდ გათვალისწინებული შეთანხმებების გარდა, მაღალ ხელშემკვერელ მხარეებს შეუძლიათ დადონ სხვა სპეციალური შეთანხმებები ნებისმიერ ისეთ საკითხზე, რომლის ცალკეულ მოგვარებასაც ისინი მიზანშეწონილად ჩათვლიან. არც ერთმა ასეთმა სპეციალურმა შეთანხმებამ ზიანი არ უნდა მიაყენოს ავადმყოფთა და დაჭრილთა, სამედიცინო პერსონალისა და სამხედრო სასულიერო პირების წინამდებარე კონვენციით განსაზღვრულ მდგომარეობას და არ უნდა შეზღუდოს მათთვის კონვენციით მინიჭებული უფლებები.

ავადმყოფები და დაჭრილები, აგრეთვე სამედიცინო და სასულიერო პერსონალი სარგებლობენ ამ შეთანხმებებით მინიჭებული უპირატესობებით მანამდე, სანამ მათზე ვრცელდება კონვენციის მოქმედება, გამო-ნაკლისია შემთხვევები, როდესაც ზემოაღნიშნული ან მომდევნო შეთან-ხმებები შეიცავს მკაფიოდ გამოხატულ საპირისპირო დებულებებს, ან კონფლიქტის მონაწილე რომელიმე მხარის მიერ უფრო ხელსაყრელი ღონისძიებებია დაწესებული.

მუხლი 7

ავადმყოფებს და დაჭრილებს, აგრეთვე სამედიცინო და სასულიერო პერსონალს არავითარ შემთხვევაში არ შეუძლიათ მთლიანად ან ნაწილობრივ უარი თქვან იმ უფლებებზე, რომლებიც მათთვის წინამდებარე კონვენციით არის უზრუნველყოფილი ან, მათი არსებობის შემთხვე-ვაში, გათვალისწინებულია წინა მუხლში მითითებული სპეციალური შეთანხმებებით.

მუხლი 8

წინამდებარე კონვენციის გამოყენება ეფუძნება იმ მაღალი ხელშემაკვრელი მხარეების თანამშრომლობასა და კონტროლს, რომელთაც ეკისრებათ კონფლიქტის მონაწილე მხარეების ინტერესთა დაცვა. ამ მიზნით, მფარველ სახელმწიფოებს, თავიანთი დიპლომატიური ან საკონსულო პერსონალის გარდა, შეუძლიათ საკუთარი ან სხვა ნეიტრალური სახელმწიფოს მოქალაქეთაგან დელეგატების დანიშვნა. ამ დელეგატების დასანიშნად საჭიროა იმ ქვეყნის თანხმობა, სადაც მათ მისია უნდა შეასრულონ.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა მფარველი სახელმწიფოს წარმომადგენლებს ან დელეგატებს მუშაობის განხორციელებისას შესაძლებლობების ფარგლებში მაქსიმალურად უნდა შეუწყონ ხელი.

მფარველი სახელმწიფოების წარმომადგენლები ან დელეგატები არავითარ შემთხვევაში არ უნდა გასცდნენ მათი მისიის წინამდებარე კონვენციით განსაზღვრულ ფარგლებს. კერძოდ, მათ მხედველობაში უნდა მიიღონ იმ სახელმწიფოს უსაფრთხოების აუცილებელი მოთხოვნები, სადაც თავიანთ მისიას ასრულებენ.

მუხლი 9

წინამდებარე კონვენციის დებულებები დაბრკოლებას არ წარმოადგენს დაჭრილთა და ავადმყოფთა, ისევე როგორც სამედიცინო და სასულიერო პერსონალის დაცვისა და მათთვის დახმარების აღმოჩენის მიზნის მქონე ჰუმანიტარული საქმიანობისათვის, რომელიც, კონფლიქტის მონაწილე დაინტერესებული მხარეების თანხმობით, შესაძლებელია განახორციელოს წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტმა ან ნებისმიერმა სხვა მიუკერძოებელმა ჰუმანიტარულმა ორგანიზაციამ.

მუხლი 10

მაღალ ხელშემაკვრელ მხარეებს ნებისმიერ დროს შეუძლიათ შეთანხმდნენ და სრული მიუკერძოებლობის და ქმედითობის გარანტიის მიძღვმ ორგანიზაციას ანდონ წინამდებარე კონვენციით მფარველი სახელმწიფოსათვის დაკისრებული მოვალეობების შესრულება.

თუ დაჭრილებსა და ავადმყოფებზე ან სამედიცინო პერსონალსა და სამხედრო სასულიერო პირებზე რაიმე მიზეზით არ ვრცელდება ან აღარ ვრცელდება მფარველი სახელმწიფოს ან პირველ პარაგრაფში მითითებული ორგანიზაციის საქმიანობა, სახელმწიფომ, რომლის ხელისუფლებაშიც იმყოფებიან დაცვის ქვეშ მყოფი პირები, თხოვნით უნდა მიმართოს ნეიტრალურ სახელმწიფოს ან ასეთ ორგანიზაციას, რათა მან თავის თავზე აიღოს კონფლიქტის მონაწილე მხარეების მიერ დასა-

ხელეწილი მფარველი სახელმწიფოს მიერ წინამდებარე კონვენციით გათვალისწინებული ფუნქციების შესრულება.

თუ ამგვარი გზით ვერ მოხერხდება მფარველობის განხორციელება, სახელმწიფომ, რომლის ხელისუფლებაშიც იმყოფებიან დაცვის ქვეშ მყოფი პირები, წინამდებარე მუხლის დებულებათა გათვალისწინებით, თხოვნით უნდა მიმართოს, ან მიიღოს რომელიმე ჰუმანიტარული ორგანიზაციის, მაგალითად ისეთის როგორიცაა წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი, წინადადება, თავის თავზე აიღოს წინამდებარე კონვენციის შესაბამისად მფარველი სახელმწიფოებისათვის დაკისრებული ჰუმანიტარული ფუნქციების შესრულება.

ამ მიზნით დაინტერესებული სახელმწიფოს მიერ მოწვეული ან საკუთარი სამსახურის შემთავაზებული ნებისმიერი ნეიტრალური სახელმწიფო ან ორგანიზაცია პასუხისმგებლობის გრძნობით უნდა მოქმედებდეს კონფლიქტის მონაწილე იმ მხარის მიმართ, რომელზეც დამოკიდებული არიან წინამდებარე კონვენციის დაცვის ქვეშ მყოფი პირები, და წარმოადგინოს სათანადო გარანტიები იმისა, რომ მას შეუძლია შესაბამისი ფუნქციების თავის თავზე აღება და მათი მიუკერძოებლად შესრულება.

დაუშვებელია ზემოთაღნიშნული დებულებების დარღვევა სახელმწიფოთა შორის დადებული სპეციალური შეთანხმებების საფუძველზე, როცა საომარი მდგომარეობის გამო თუნდაც დროებით შეზღუდულია ერთ-ერთი ამ სახელმწიფოს შესაძლებლობა თავისუფლად აწარმოოს მოლაპარაკება სხვა სახელმწიფოსთან ან მის მოკავშირეებთან, განსაკუთრებით, თუ ოკუპირებულია ამ სახელმწიფოს მთელი ტერიტორია ან მისი მნიშვნელოვანი ნაწილი.

წინამდებარე კონვენციაში მფარველი სახელმწიფოს სახელწოდებაში ყველგან იგულისხმება ზემოთხსენებული მუხლით გათვალისწინებული მისი შემცველი ორგანიზაცია.

მუხლი 11

დაცვის ქვეშ მყოფი პირების ინტერესებიდან გამომდინარე, განსაკუთრებით კი კონფლიქტის მხარეთა შორის მოცემული კონვენციის დებულებათა გამოყენების ან განმარტების თაობაზე არსებული უთანხმოების არსებობისას, მიზანშეწონილობიდან გამომდინარე, მფარველი სახელმწიფოები კეთილ სამსახურს გაუწევენ მხარეებს აღნიშნული უთანხმოებების მოსაგვარებლად.

ამ მიზნით, თითოეულ მფარველ სახელმწიფოს შეუძლია ერთ-ერთი მხარის თხოვნით თუ საკუთარი ინიციატივით შესთავაზოს კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს მათი წარმომადგენლების, კერძოდ კი დატრი-ლებსა და ავადმყოფებს, ისევე როგორც სამედიცინო და სასულიერო პერსონალზე პასუხისმგებელ ხელისუფალთა შეხვედრა სათანადოდ შერჩეულ ნეიტრალურ ტერიტორიაზე. კონფლიქტის მონაწილე მხა-

რეები ვალდებულნი არიან შეასრულონ მიღებული შემოთავაზებები. საჭიროების შემთხვევაში, მფარველ სახელმწიფოებს შეუძლიათ კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს მხარდასაჭერად წარუდგინონ ნეიტრალური სახელმწიფოს წარმომადგენელი ან წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის მიერ წარგზავნილი პირი, რომელიც მოწვეული იქნება აღნიშნულ შეხვედრაში მონაწილეობის მისაღებად.

თავი II

დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები

მუხლი 12

შეიარაღებული ძალების პირადი შემადგენლობა და მომდევნო მუხლში მითითებული სხვა პირები, დაჭრის ან ავადმყოფობის შემთხვევაში, ყველა გარემოებაში უნდა სარგებლობდნენ მფარველობითა და დაცვით.

კონფლიქტის მონაწილე მხარე, რომლის ხელთაც იმყოფებიან აღნიშნული პირები, მათ უზრუნველყოფს პუმანური მოპყრობითა და მოვლით სქესის, რასის, ეროვნების, რელიგიის, პოლიტიკური შეხედულებებისა თუ სხვა მსგავს კრიტერიუმებზე დაფუძნებული ყოველგვარი დისკრიმინაციის გარეშე. მკაცრად იკრძალება მათი სიცოცხლისა და პიროვნების ხელყოფა; კერძოდ, მათი მოკვლა ან განადგურება, წამება ან მათზე ბიოლოგიური ექსპერიმენტების ჩატარება, წინასწარი განზრახვით სამედიცინო მომსახურებისა და მოვლის გარეშე მიტოვება, ასევე პირობების განზრახ შექმნა მათი დასნებოვანებისათვის.

სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის თანმიმდევრობაში უპირატესობის მინიჭება დასაშვებია მხოლოდ გადაუდებელი ხასიათის სამედიცინო მიზეზებზე დაფუძნებით.

ქალებს უნდა მოეპყრონ მათი სქესისათვის შესაფერისი განსაკუთრებული პატივისცემით.

მუხლი 13

წინამდებარე კონვენცია გამოიყენება იმ დაჭრილებისა და ავადმყოფების მიმართ, რომლებიც შემდეგ კატეგორიებს განეკუთვნებიან:

(1) კონფლიქტის მონაწილე მხარის შეიარაღებული ძალების პირადი შემადგენლობა, ასევე ამ შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში შემავალი სახალხო ლაშქრისა და მოხალისეთა რაზმების პირადი შემადგენლობა.

(2) სხვა ლაშქრებისა და მოხალისეთა რაზმების პირადი შე-

მადგენლობა, იმ ორგანიზებული წინააღმდეგობის მოძრაობების პირადი შემადგენლობის ჩათვლით, რომლებიც ეკუთვნიან კონფლიქტის მონაწილე მხარეს და მოქმედებენ საკუთარ ტერიტორიაზე ან მის გარეთ. აღნიშნული ვრცელდება იმ შემთხვევაშიც როდესაც ეს ტერიტორია ოკუპირებულია, თუმცა იმ პირობით, რომ აღნიშნული ღაშქრები და რაზმები, ორგანიზებული წინააღმდეგობის მოძრაობების ჩათვლით, აკმაყოფილებენ შემდეგ მოთხოვნებს:

- (ა) მათ ჰყავთ მეთაური, რომელიც პასუხს აგებს ხელქვეითებზე;
 - (ბ) აქვთ განსაზღვრული, შორიდან გასარჩევი განმასხვავებელი ნიშანი;
 - (გ) ღიად ატარებენ იარაღს;
 - (დ) თავიანთი ოპერაციების განხორციელებისას მოქმედებენ ომის კანონებისა და ჩვეულებების შესაბამისად.
- (3) რეგულარული შეიარაღებული ძალების პირადი შემადგენლობა, რომელიც იმ მთავრობის ან ხელისუფლების დაქვემდებარებულად თვლის თავს, რომელსაც არ სცნობს მისი ტყვედ ამყვანი სახელმწიფო.
- (4) შეიარაღებული ძალების თანმხლები, მაგრამ უშუალოდ მის შემადგენლობაში არმყოფი პირები, როგორებიც არიან სამხედრო თვითმფრინავების ეკიპაჟის სამოქალაქო წევრები, სამხედრო კორესპონდენტები, მომმარაგებლები, შეიარაღებული ძალების საყოფაცხოვრებო მომსახურებაზე პასუხისმგებელი სამუშაო ჯგუფებისა და სამსახურების წევრები, იმ პირობით, რომ მათ ამისათვის მიღებული აქვთ იმ შეიარაღებული ძალების ნებართვა, რომელსაც ისინი თან ახლავან.
- (5) კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა სავაჭრო ფლოტის გემების ეკიპაჟის წევრები, კაპიტნების, ლოცმანებისა და იუნგების ჩათვლით, აგრეთვე სამოქალაქო ავიაციის ეკიპაჟი, რომლებიც საერთაშორისო სამართლის რაიმე სხვა დებულებათა ძალით მოპყრობის უფრო შედავათიანი რეჟიმით არ სარგებლობენ.
- (6) არაოკუპირებული ტერიტორიის მოსახლეობა, რომელიც მოწინააღმდეგის მოახლოებისას სტიქიურად იღებს ხელში იარაღს შემოჭრილი ძალებისთვის წინააღმდეგობის გაწევის მიზნით, მაგრამ ვერ ასწრებს რეგულარულ შეიარაღებულ შენაერთებად ფორმირებას, იმ პირობით, რომ ღიად ატარებს იარაღს და იცავს ომის კანონებსა და ჩვეულებებს.

მუხლი 14

მეომარი მხარის ნებისმიერ სამხედრო ხომალდს შეუძლია, ეროვნული კუთვნილების მიუხედავად, მოითხოვოს სამხედრო-პოსპიტალურ

ხომალ-დებზე, საქველმოქმედო საზოგადოებათა ან კერძო პირთა ჰოსპიტალურ გემებზე, ასევე სავაჭრო გემებზე, იახტებსა და მსუბუქ გემებზე მყოფი დაჭრილების, ავადმყოფებისა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირების გადაცემა, თუკი დაჭრილთა და ავადმყოფთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა შესაძლებელს ხდის მათ გადაცემას და თუ სამხედრო ხომალდს შეუძლია სათანადო სამედიცინო მოვლისათვის აღეკვატური პირობების უზრუნველყოფა.

მუხლი 15

თუ დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები ნეიტრალურმა სამხედრო გემმა ან ნეიტრალურმა სამხედრო საჰაერო ხომალდმა აიყვანა, იმ შემთხვევებში, როდესაც ამას საერთაშორისო სამართალი მოითხოვს, საჭიროა იმის უზრუნველყოფა, რომ მათ სამხედრო მოქმედებებში მონაწილეობა ვეღარ შეძლონ.

მუხლი 16

მე-12 მუხლის დებულებათა გათვალისწინებით, მოწინააღმდეგის ხელში მოხვედრილი დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები სამხედრო ტყვეებად ჩაითვლებიან და მათ მიმართ გამოიყენება სამხედრო ტყვეებთან დაკავშირებული საერთაშორისო სამართლის ნორმები. ტყვედ ამყვანს უფლება აქვს, არსებული გარემოებების გათვალისწინებით გადაწყვიტოს მათი თავისთან დატოვება, გადაგზავნა საკუთარ პორტში, ნეიტრალურ პორტში ან დააბრუნოს თვით მოწინააღმდეგის პორტშიც კი. უკანასკნელ შემთხვევაში, ამ გზით საკუთარ ქვეყანაში დაბრუნებული სამხედრო ტყვეები ვეღარ შეძლებენ სამხედრო სამსახურის გაწევას ომის მიმდინარეობის მთელ პერიოდში.

მუხლი 17

ნეიტრალურ პორტში ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების თანხმობით გადასხმული დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები, ნეიტრალურ სახელმწიფოსა და მეომარ მხარეებს შორის საწინააღმდეგო ხასიათის შეთანხმების არარსებობის შემთხვევაში, როდესაც ამას საერთაშორისო სამართალი მოითხოვს, იმგვარად იქნებიან დაცულნი, ნეიტრალური სახელმწიფოს მიერ, რომ ვეღარ შეძლონ სამხედრო მოქმედებებში ხელმეორედ მონაწილეობა.

ჰოსპიტალიზაციისა და ინტერნირების ხარჯები იმ სახელმწიფომ უნდა გაიღოს, რომელსაც ეკუთვნიან დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები.

მუხლი 18

თითოეული ბრძოლის შემდეგ კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა დაუყოვნებლივ უნდა მიიღონ ყველა შესაძლებელი ზომა დაჭრილთა, ავადმყოფთა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირთა მოსაძებნად და გამოსაყვანად, რათა დაიცვან ისინი გაძარცვისა და უდიერად მოპყრობისაგან, უზრუნველყონ მათი სათანადო მოვლა, ასევე მოძებნონ გარდაცვლილები და თავიდან აიცილონ მათი ძარცვა.

ყოველთვის, როცა ამის შესაძლებლობა იქნება, კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შორის დაიდება ადგილობრივი შეთანხმებები ალყა-შემორტყმული ან გარემოცული ზონიდან დაჭრილთა და ავადმყოფთა საზღვაო გზით ევაკუაციის შესახებ და ამ ზონაში მიმავალი სამედიცინო და სამხედრო სასულიერო პერსონალისა და ადჭურვილობის დაშვების თაობაზე.

მუხლი 19

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა რაც შეიძლება უმოკლეს ვადაში უნდა განახორციელონ ყველა მონაცემის რეგისტრაცია, რომელიც ხელს შეუწყობს მათ ხელში ჩაგარდნილ, მოწინააღმდეგე მხარის დაჭრილთა, ავადმყოფთა და გარდაცვლილთა ვინაობის დადგენას.

ამ ცნობებში, შეძლებისდაგვარად, უნდა შედიოდეს შემდეგი მონაცემები:

- (ა) სახელმწიფო, რომელსაც ეკუთვნის ეს პირი;
- (ბ) სამხედრო, დანაყოფის, პირადი ან სერიული ნომერი;
- (გ) გვარი;
- (დ) სახელი ან სახელები;
- (ე) დაბადების თარიღი;
- (ვ) ყველა სხვა ცნობა, რომელიც მის პირადობის მოწმობაში ან ამოსაცნობ მედალიონშია მოცემული;
- (ზ) დატყვევების ან გარდაცვალების თარიღი და ადგილი;
- (თ) მონაცემები დაჭრის, ავადმყოფობის ან გარდაცვალების მიზეზების შესახებ.

ზემოთაღნიშნული მონაცემები შეძლებისდაგვარად უმოკლეს ვადაში უნდა გადაეცეს სამხედრო ტყვეებთან მოპყრობის შესახებ ჟენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის 122-ე მუხლით გათვალისწინებულ ცნობათა ბიუროს. მფარველი სახელმწიფოს ან სამხედრო ტყვეების საქმეთა ცენტრალური სააგენტოს მეშვეობით მიღებულ მონაცემებს ბიურო გადასცემს სახელმწიფოს, რომელსაც ეს პირები ეკუთვნიან.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა უნდა მოამზადონ და ამავე ბიუროს მეშვეობით ერთმანეთს გადაუგზავნონ გარდაცვალების მოწმობები ან გარდაცვლილთა სათანადოდ დამოწმებული სიები. ისინი აგროვებენ და იმავე ბიუროს მეშვეობით ერთმანეთს გადასცემენ ორმაგი

ამოსაცნობი მედალიონების ნახევარს, ანდერძებს და სხვა დოკუმენტებს, რომლებსაც მნიშვნელობა აქვს გარდაცვლილთა ახლო ნათესავებისათვის, ასევე ფულს და ყველანაირი სუბიექტური ან ობიექტური ფასეულობის მქონე ნივთს, რომლებიც გარდაცვლილს უპოვეს. ეს და სხვა ამოუცნობი ნივთები გადაიგზავნება დალუქულ შეკვრაში, რომელთაც თან ერთვის გარდაცვლილთა ვინაობის დასადგენი აუცილებელი მონაცემებისა და ამანათის შემადგენლობის სრული ნუსხა.

მუხლი 20

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა შეძლებისდაგვარად უნდა უზრუნველყონ, რომ გარდაცვლილთა ზღვაში დასაფლავება ინდივიდუალურად განხორციელდეს და მას წინ უძღოდეს ცხედართა საგულდაგულო გამოკვლევა და, თუ შესაძლებელია, სამედიცინო გამოკვლევა სიკვდილისა და ვინაობის დადგენისა და ამის შესახებ შესაძლო ანგარიშის წარდგენის მიზნით. იმ შემთხვევაში, როცა გამოიყენება ორმაგი ამოსაცნობი მედალიონი, მისი ერთი ნახევარი სხეულზე უნდა დარჩეს. თუ გარდაცვლილებს ხმელეთზე გადაიყვანენ, მათზე გავრცელებული მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და ავადმყოფთა მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის დებულებები.

მუხლი 21

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შეუძლიათ მოუწოდონ ნეიტრალური სავაჭრო გემების, იახტებისა და მსუბუქი გემების კაპიტნებს გამოიჩინონ კაცთმოყვარეობა, რათა მათ ბორტზე მიიღონ დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები და მოუარონ მათ, აგრეთვე შეაგროვონ გარდაცვლილები. ნებისმიერი სახის გემი, რომელიც ამ მოწოდებას გამოეხმაურება, ასევე ისინი, რომლებიც საკუთარი ინიციატივით აიყვანენ დაჭრილებს, ავადმყოფებსა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირებს, ამ დახმარების გაწევისათვის სპეციალური დაცვითა და ხელშეწყობით ისარგებლებენ.

დაუშვებელია აღნიშნული ხომალდების დაკავება ასეთი გადაყვანის განხორციელების გამო; თუმცა, მათთვის საწინააღმდეგო დაპირების არარსებობის შემთხვევაში, ისინი შეიძლება დაკავებულ იქნან ნეიტრალიტეტის შესაძლო დარღვევის გამო.

თავი III ჰოსპიტალური ხომალდეები

მუხლი 22

დაუშვებელია სამხედრო ჰოსპიტალურ ხომალდეებზე, ანუ სახელმწიფოების მიერ დაჭრილების, ავადმყოფებისა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირების დახმარების, მათთვის სამედიცინო დახმარების გაწევის და მათი გადაყვანის სპეციალური და ერთადერთი მიზნით აგებულ ან აღჭურვილ ხომალდეებზე თავდასხმა ან მათი შეპყრობა. ისინი ყოველთვის პატივისცემით და დაცვით უნდა სარგებლობდნენ იმ პირობით, რომ ამ ხომალდეების გამოყენებამდე 10 დღით ადრე კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს აცნობებენ მათ დასახელებებსა და აღწერილობას.

შეტყობინება უნდა მოიცავდეს მონაცემებს სარეგისტრო ბრუტო-ტონაჟის, ცხვირიდან კიჩომდე ხომალდის სიგრძისა და ანძებისა და მილების რაოდენობის შესახებ.

მუხლი 23

დაუშვებელია მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და ავადმყოფთა მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის დაცვის ქვეშ მყოფ სანაპირო დაწესებულებებზე ზღვიდან თავდასხმა ან ცეცხლის გახსნა.

მუხლი 24

ჰოსპიტალური ხომალდეები, რომლებსაც იყენებენ წითელი ჯვრის ეროვნული საზოგადოებები, ოფიციალურად აღიარებული დახმარების აღმომწენი საზოგადოებები ან კერძო პირები, სარგებლობენ სამხედრო ჰოსპიტალური გემების მსგავსი დაცვით და იკრძალება მათი შეპყრობა იმ პირობით, რომ მათ ოფიციალური დავალება აქვთ მიღებული კონფლიქტის მონაწილე იმ მხარისაგან, რომელზეც ისინი არიან დამოკიდებულნი და რომ შესრულებულია შეტყობინების შესახებ 22-ე მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

ამ ხომალდებს უნდა ჰქონდეთ ხელისუფლების სათანადო ორგანოების მიერ გაცემული დოკუმენტი, რომელიც მოწმობს, რომ აღჭურვისა და გაგზავნის მომენტში ეს ხომალდეები ამ უკანასკნელთა ზედამხედველობის ქვეშ იმყოფებოდნენ.

მუხლი 25

ჰოსპიტალური ხომალდები, რომლებსაც ნეიტრალური სახელმწიფოს წითელი ჯვრის ეროვნული საზოგადოებები, ოფიციალურად აღიარებული დახმარების აღმომჩენი საზოგადოებები ან ნეიტრალურ სახელმწიფოთა კერძო პირები იყენებენ, სარგებლობენ სამხედრო ჰოსპიტალური გემების მსგავსი დაცვით და იკრძალება მათი შეპყრობა იმ პირობით, რომ თავისი მთავრობის წინასწარი თანხმობით და კონფლიქტის მონაწილე დაინტერესებული მხარის ნებართვით, ისინი ერთ-ერთ მხარეს დაექვემდებარნენ და შესრულებულია შეტყობინების შესახებ 22-ე მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

მუხლი 26

22-ე, 24-ე და 25-ე მუხლებით გათვალისწინებული დაცვა ვრცელდება ნებისმიერი ტონაჟის ჰოსპიტალურ ხომალდებსა და მათ სამაშველო ნაგებზე მიუხედავად იმისა, თუ სად გამოიყენებიან ისინი. გარდა ამისა, მაქსიმალური მოხერხებულობისა და უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, კონფლიქტის მონაწილე მხარეები უნდა ეცადონ შორ მანძილზე და ღია ზღვაში დატრილთა, ავადმყოფთა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირთა გადასაყვანად გამოიყენონ მხოლოდ 2,000 ბრუტო-ტონაჟზე მეტი წყალწყვის მქონე ჰოსპიტალური ხომალდები.

მუხლი 27

სახელმწიფოს ან ოფიციალურად აღიარებული დახმარების აღმომჩენი საზოგადოების მიერ სანაპირო სამაშველო ოპერაციების შესასრულებლად გამოყენებული მცირე გემები პატივისცემითა და დაცვით ისარგებლებენ იმავე პირობებით, რომლებიც 22-ე და 24-ე მუხლებითაა გათვალისწინებული და იმდენად, რამდენადაც ეს ოპერატიული მოთხოვნების თვალსაზრისით იქნება შესაძლებელი.

იგივე ეხება მუდმივ სახმელეთო ნაგებობებს, რომლებითაც, თავიანთი ჰუმანიტარული მოვალეობების შესასრულებლად, ექსკლუზიურად სარგებლობენ აღნიშნული გემები.

მუხლი 28

სამხედრო ხომალდის ბორტზე ბრძოლის შემთხვევაში ლაზარეთები შეძლებისამებრ დაცული და დანდობილი უნდა იყოს. ლაზარეთები და მათი აღჭურვილობა ომის კანონების მიმართ დაქვემდებარებული რჩება, მაგრამ არ შეიძლება მათი დანიშნულებისაგან განსხვავებული მიზ-

ნისთვის გამოყენება, მანამდე სანამ ისინი დაჭრილებისა და ავადმყოფებისათვის იქნება საჭირო. მიუხედავად ამისა, უკიდურესი სამხედრო აუცილებლობის შემთხვევაში მეთაურს, რომლის ხელისუფლებაშიც ისინი აღმოჩნდებიან, შეუძლია მათი გამოყენება მას შემდეგ, რაც უზრუნველყოფილი იქნება ლაზარეთში მყოფი დაჭრილებისა და ავადმყოფებისათვის სათანადო მოვლა.

მუხლი 29

ნებისმიერ ჰოსპიტალურ ხომალდს, რომელიც მოწინააღმდეგის ხელში მოხვედრილ პორტში იმყოფება, უნდა მიეცეს აღნიშნული პორტის დატოვების უფლება.

მუხლი 30

22-ე, 24-ე, 25-ე და 27-ე მუხლებში მითითებული ხომალდები დახმარებას უწევენ დაჭრილებს, ავადმყოფებსა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირებს მათი ეროვნული კუთვნილების მიუხედავად.

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულია იღებენ არ გამოიყენონ ეს ხომალდები რაიმე სამხედრო მიზნისათვის.

ამგვარმა ხომალდებმა არ უნდა შეზღუდონ მეზობელთა მოძრაობა.

ბრძოლის დროს და ბრძოლის შემდეგ ისინი საკუთარი რისკით მოქმედებენ.

მუხლი 31

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს აქვთ 22-ე, 24-ე, 25-ე და 27-ე მუხლებში მითითებული ხომალდების კონტროლისა და დათვალიერების უფლება. მათ შეუძლიათ უარი თქვან მათ დახმარებაზე, უბრძანონ წასვლა, გარკვეული კურსით სვლა, აკონტროლონ მათი რადიოაპარატურისა და კავშირის სხვა საშუალებების გამოყენება და, თუ მდგომარეობის სერიოზულობა ამას მოითხოვს, შეუძლიათ დააკავონ კიდევ ეს ხომალდები არა უმეტეს 7 დღის ვადით იმ მომენტიდან, როდესაც მოხდა ხომალდის დათვალიერება.

მხარეებს შეუძლიათ ხომალდზე დროებით დანიშნონ კომისარი, რომლის ერთადერთი მოვალეობაც იქნება წინა პარაგრაფში მითითებულ დებულებათა საფუძველზე გაცემული ბრძანებების აღსრულებისათვის თვალყურის დევნება.

რამდენადაც შესაძლებელი იქნება, კონფლიქტის მონაწილე მხარეები ჰოსპიტალური ხომალდის ჟურნალში ხომალდის მეთაურისათვის გასაგებ ენაზე ჩაწერენ მათ მიერ გაცემულ ბრძანებებს.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შეუძლიათ ცალმხრივი აქტის ან სპეციალური შეთანხმების ძალით საკუთარ ჰოსპიტალურ ხომალდეებზე მოათავსონ ნეიტრალური დამკვირვებლები, რომლებიც დაამოწმებენ წინამდებარე კონვენციის დებულებათა მკაცრ შესრულებას.

მუხლი 32

22-ე, 24-ე, 25-ე და 27-ე მუხლებში აღნიშნული ხომალდები არ უთაბარდება სამხედრო ხომალდებს ნეიტრალურ პორტში მათი ყოფნის თვალსაზრისით.

მუხლი 33

საომარი მოქმედებების მსვლელობის მთელ პერიოდში დაუშვებელია ჰოსპიტალურ ხომალდებად გადაკეთებული სავაჭრო გემების სხვა მიზნებისთვის გამოყენება.

მუხლი 34

დაცვა, რომლითაც ჰოსპიტალური გემები და ლაზარეთები სარგებლობენ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება შეწყდეს, როდესაც ისინი გამოიყენება, მათი ჰუმანიტარული ვალდებულებების ფარგლებს გარეთ, მოწინააღმდეგისათვის ზიანის მისაყენებლად. ამასთანავე, დაცვა შეიძლება შეწყდეს მხოლოდ შესაბამისი გაფრთხილების შემდეგ, რომელიც, ყველა შესაბამის შემთხვევაში გონივრულ ვადას აწესებს და მას შემდეგ, რაც ამგვარი გაფრთხილება შედეგს არ გამოიღებს.

კერძოდ, ჰოსპიტალური ხომალდები არ უნდა ფლობდნენ და არ უნდა სარგებლობდნენ საიდუმლო კოდით თავიანთი რადიოგადამცემის ან კავშირის სხვა საშუალებებისათვის.

მუხლი 35

ჰოსპიტალურ ხომალდებსა და ხომალდზე არსებულ ლაზარეთებზე დაწესებული დაცვის შეწყვეტის საფუძველად არ ჩაითვლება შემდეგი გარემოებები:

- (1) ის, რომ ხომალდის ეკიპაჟი ან ლაზარეთის პერსონალი შეიარაღებულია წესრიგის დაცვის, თავდაცვის, დაჭრილთა და ავადმყოფთა დაცვის მიზნით.
- (2) ის, რომ ხომალდზე არის ექსკლუზიურად ნაოსნობისა და კავშირის უზრუნველყოფისათვის საჭირო აპარატურა.
- (3) ის, რომ ჰოსპიტალურ ხომალდებზე ან ლაზარეთში აღმოჩე-

ნილია დაჭრილების, ავადმყოფებისა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირებისათვის ჩამორთმეული იარაღი და საბრძოლო მასალა, რომელიც სათანადო სამსახურს ჯერ არ ჩაბარებია.

(4) ის, რომ კოსპიტალური ხომალდებისა და ხომალდზე არსებული ლაზარეთების პუმანიტარული საქმიანობა ვრცელდება დაჭრილ, ავადმყოფ და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ სამოქალაქო პირებზე.

(5) ის, რომ დადგინდა ჩვეულებრივად საჭიროზე მეტი რაოდენობის, ექსკლუზიურად სამედიცინო ფუნქციების მქონე პერსონალისა და აღჭურვილობის ტრანსპორტირების ფაქტი.

თავი IV

პირადი შემადგენლობა

მუხლი 36

კოსპიტალური ხომალდების სასულიერო, სამედიცინო და სანიტარული პერსონალი და მათი ეკიპაჟი პატივისცემითა და დაცვით სარგებლობს; დაუშვებელია კოსპიტალურ ხომალდებზე სამსახურის დროს მათი შეპყრობა მიუხედავად იმისა, იმყოფებიან თუ არა ხომალდზე დაჭრილები და ავადმყოფები.

მუხლი 37

მე-12 და მე-13 მუხლებში ჩამოთვლილი პირების სამედიცინო და სასულიერო მომსახურებისათვის განკუთვნილი სასულიერო, სამედიცინო და სანიტარული პერსონალი მოწინააღმდეგის ხელში მოხვედრის შემთხვევაში პატივისცემითა და დაცვით სარგებლობს; მას შესაძლებლობა ექნება განაგრძოს თავისი პროფესიული მოვალეობების შესრულება მანამ, სანამ ეს საჭირო იქნება დაჭრილთა და ავადმყოფთათვის. ამის შემდეგ, პერსონალი უკან უნდა გაიგზავნოს, როგორც კი ამას შესაძლებლად ჩათვლის მთავარსარდალი, რომლის ხელისუფლებაშიც ის იმყოფება. ხომალდის დატოვებისას პერსონალს შეუძლია კუთვნილი ნივთები თან წაიღოს.

თუმცა, თუ სამხედრო ტყვეთა სამედიცინო და სასულიერო მოთხოვნილებების გამო აუცილებელი ხდება აღნიშნული პერსონალის ნაწილის დაკავება, ყველა ზომა უნდა იყოს მიღებული მისი უმოკლეს ვადაში ხმელეთზე დასაბრუნებლად.

ხმელეთზე გადასხმის შემდეგ დაკავებული პერსონალი მოხვედბა მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და ავადმყოფთა მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ ქენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის დებულებათა მოქმედების სფეროში.

თაპი V სანიტარული ტრანსპორტი

მუხლი 38

ამ მიზნით დაქირავებულ ხომალდებს აქვთ შეიარაღებული ძალების შემადგენლობიდან დაჭრილთა და ავადმყოფთა მკურნალობისათვის ან დაავადების გავრცელების აღსაკვეთად საჭირო საშუალებების ტრანსპორტირების უფლება, იმ პირობით, რომ მათი რეისების შესახებ მონაცემები ეცნობება მოწინააღმდეგე სახელმწიფოს და იგი თანხმობას განაცხადებს. მოწინააღმდეგე სახელმწიფოს უფლება აქვს დაათვალიეროს ხომალდები, მაგრამ არ შეუძლია ამ ხომალდების შეპყრობა ან მათ მიერ ტრანსპორტირებული საშუალებების დაყადაღება.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა შორის შეთანხმებით, გადასატან საშუალებათა კონტროლის განხორციელების მიზნით, ამ ხომალდების ბორტზე შესაძლებელია ნეიტრალურ მეთვალყურეთა განთავსება. ამ მიზნით, აღნიშნული საშუალებები მათთვის თავისუფლად ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

მუხლი 39

არ შეიძლება თავდასხმა სანიტარულ საჰაერო ხომალდებზე, ესე იგი აპარატებზე, რომლებიც მხოლოდ დაჭრილთა, ავადმყოფთა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირთა ევაკუაციის, სანიტარული პერსონალისა და აღჭურვილობის ტრანსპორტირებისათვის გამოიყენება. ისინი კონფლიქტის მონაწილე მხარეების პატივისცემით უნდა სარგებლობდნენ იმ პირობით, რომ ისინი ფრენას აწარმოებენ კონფლიქტის მონაწილე დაინტერესებულ მხარეთა შორის შეთანხმებით სპეციალურად გათვალისწინებულ სიმაღლეზე, დროსა და მარშრუტებზე.

ეროვნული დროშის ფერებთან ერთად, ქვედა, ზედა და გვერდით სიბრტყეებზე მათ უნდა ჰქონდეთ 41-ე მუხლში მითითებული მკაფიოდ განსაზღვრული განმასხვავებელი ნიშანი. ამასთანავე, უნდა ჰქონდეთ საომარი მოქმედებების დასაწყისში ან მათი მიმდინარეობისას კონფლიქტის მხარეთა შეთანხმებით დადგენილი ნებისმიერი სახის სხვა ნიშანი ან ამოსაცნობი საშუალებები.

თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული, მოწინააღმდეგის ან მის მიერ დაკავებულ ტერიტორიაზე ფრენა აკრძალულია.

სანიტარული საჰაერო ხომალდები უნდა დაემორჩილონ მიწაზე დაფრენის ან წყალზე დაშვების ნებისმიერ მოთხოვნას. მიწაზე ან წყალზე იძულებითი დაფრენის შემთხვევაში, შესაძლო შემოწმების შემდეგ, საჰაერო ხომალდი მგზავრებიანად შეძლებს ფრენის გაგრძელებას.

მოწინააღმდეგის ან მის მიერ დაკავებულ ტერიტორიაზე იძულებით დაშვების შემთხვევაში, ეკიპაჟი, ასევე დაჭრილები, ავადმყოფები და ხო-

მაღდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები იძენენ სამხედრო ტყვის სტატუსს. სანიტარულ პერსონალს უნდა მოეპყრონ 36-ე და 37-ე მუხლების შესაბამისად.

მუხლი 40

კონფლიქტის მონაწილე მხარეების სანიტარულ საჰაერო ხომალდებს, წინამდებარე მუხლის მეორე პარაგრაფში მითითებული პირობების მიხედვით, შეუძლიათ გადაიფრინონ ნეიტრალური ქვეყნების ტერიტორიაზე, დაფრინდნენ აუცილებლობის შემთხვევაში ან შუალედური შესვენების მიზნით. მათ წინასწარ უნდა აცნობონ ნეიტრალურ სახელმწიფოებს მათ ტერიტორიაზე გადაფრენის შესახებ და დაემორჩილონ დაფრენის ან წყალზე დაშვების ყოველგვარ მოთხოვნას. ისინი თავდასხმისაგან დაცული იქნებიან მხოლოდ მაშინ, როდესაც დაინტერესებულ ნეიტრალურ სახელმწიფოებსა და კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა შორის შეთანხმებით დადგენილ სიმაღლეზე, მარშრუტითა და საათებში იფრენენ.

თუმცა, ნეიტრალურ სახელმწიფოებს, საკუთარ ტერიტორიებზე, შეუძლიათ დააწესონ სანიტარული ხომალდის ფრენის ან დაფრენის პირობები ან შეზღუდვები, რომლებიც კონფლიქტის მონაწილე ყველა მხარის მიმართ თანაბრად იქნება გამოყენებული.

თუ ნეიტრალურ სახელმწიფოებსა და კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შორის სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული, ადგილობრივი ხელისუფლების თანხმობით ნეიტრალურ ტერიტორიაზე სანიტარული საჰაერო ხომალდიდან გადმოყვანილი დაჭრილები, ავადმყოფები და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირები ნეიტრალურმა სახელმწიფომ, როდესაც ამას საერთაშორისო სამართალი მოითხოვს, იმგვარად უნდა დააკავოს, რომ მათ აღარ მიიღონ მონაწილეობა საომარ მოქმედებებში. ამ დაჭრილთა და ავადმყოფთა ჰოსპიტალიზაციასა და ინტერნირებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს გაიღებს სახელმწიფო, რომელზეც ისინი დამოკიდებულნი არიან.

თავი VI

ბანმასხვავი ემბლემა

მუხლი 41

კომპეტენტურ სამხედრო ხელისუფალთა კონტროლის ქვეშ, თეთრ ფონზე წითელი ჯვრის ემბლემა გამოსახული იქნება დროშებზე, სამკლავურებსა და სანიტარული სამსახურის კუთვნილ ყველა აღჭურვილობაზე.

ამასთანავე, ის ქვეყნები, რომლებიც განმასხვავებელი ნიშნის სახით წითელი ჯვრის ნაცვლად უკვე იყენებენ თეთრ ფონზე გამოსახულ წითელ ნახევარმთვარეს ან წითელ ღომსა და მზეს ისევე ისარგებლებენ დაცვით, რადგანაც აღნიშნული ემბლემებიც აღიარებულია წინამდებარე კონვენციით.

მუხლი 42

36-ე და 37-ე მუხლებში აღნიშნული პერსონალი მარცხენა ხელზე ატარებს წყალგამძლე სამკლაურს, რომელზეც გამოსახულია განმასხვავებელი ემბლემა და რომელიც სამხედრო ხელისუფლების ორგანოების მიერ ბეჭდითაა დამოწმებული და გაცემული.

ამ პერსონალს, მე-19 მუხლში მითითებული პირადობის დამადასტურებელი მედალიონის გარდა, აქვს პირადობის სპეციალური მოწმობა განმასხვავებელი ემბლემით. ეს მოწმობა უნდა იყოს წყალგამძლე და ისეთი ზომის, რომ შეიძლებოდეს მისი ჯიბით ტარება. მოწმობა უნდა შეიცავდეს შესაბამისი ქვეყნის ენაზე და მასში, სულ მცირე, მითითებული უნდა იყოს მფლობელის გვარი და სახელი, დაბადების წელი, სამხედრო წოდება და ნომერი, ასევე, აღნიშნული უნდა იყოს თუ რა სტატუსით აქვს მას წინამდებარე კონვენციის დაცვით სარგებლობის უფლება. მოწმობაზე უნდა იყოს მფლობელის ფოტოსურათი, მისი ხელმოწერა ან თითების ანაბეჭდი, ან ორივე ერთად. მოწმობა სამხედრო ხელისუფლების რელიეფური ბეჭდით უნდა იყოს დამტკიცებული.

ჯარს შიგნით უნდა არსებობდეს ერთნაირი პირადობის დამადასტურებელი მოწმობები, შეძლებისამებრ, ერთი ტიპის უნდა იყოს მაღალი ხელშემკერელი მხარეების შეიარაღებულ ძალებში არსებული მოწმობებიც. კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს შეუძლიათ იხელმძღვანელონ წინამდებარე კონვენციაზე თანდართული ნიმუშით. საომარი მოქმედებების დაწყებისას ისინი ერთმანეთს აცნობებენ მათ მიერ გამოყენებულ ნიმუშს. ყოველი მოწმობა, შეძლებისდაგვარად, უნდა დამზადდეს არანაკლებ ორ ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთს ის სახელმწიფო შეინახავს, რომელსაც ეს პირი ეკუთვნის.

ხემათაღნიშნულ პერსონალს არავითარ შემთხვევაში არ უნდა ჩამოერთვას განმასხვავებელი ნიშნები ან პირადობის მოწმობა, ისევე როგორც სამკლაურის ტარების უფლება. მათი დაკარგვის შემთხვევაში, მას უფლება აქვს მიიღოს მოწმობისა და განსხვავების ნიშნების დუბლიკატები.

მუხლი 43

22-ე, 24-ე, 25-ე და 27-ე მუხლებში მითითებული ხომალდები შემდეგი ნიშნებით უნდა გამოირჩეოდნენ:

(ა) გარეთა ზედაპირი მთლიანად უნდა იყოს თეთრი.

(ბ) რაც შეიძლება დიდი ზომის ერთი ან რამდენიმე მუქი წითელი ფერის ჯვარი გამოსახული უნდა იყოს კორპუსის ყველა მხარესა და ჰორიზონტალურ სიბრტყეებზე, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საუკეთესო ხილვადობა ზღვაზე და ჰაერიდან.

ყველა ჰოსპიტალური ხომალდი ამოცნობისათვის აღმართავს თავის ეროვნულ დროშას. ამას გარდა, თუ ისინი ნეიტრალურ ქვეყანას ეკუთვნიან, აღმართავენ კონფლიქტის მონაწილე იმ სახელმწიფოს დროშასაც, რომლის ხელისუფლებაშიც იმყოფებიან. თეთრი დროშა წითელი ჯვრის გამოსახულებით მთავარ ანძაზე რაც შეიძლება მაღლა უნდა აღიმართოს.

სამედიცინო სამსახურის მიერ გამოყენებული ჰოსპიტალური ხომალდების სამაშველო ნაგები, სანაპირო მაშველი გემები და ყველა პატარა გემი თეთრად უნდა შეიღებოს და მასზე მკვეთრად გამოისახოს მუქი წითელი ჯვრები. ზოგადად, დაცული უნდა იყოს ჰოსპიტალური ხომალდების დაცვისათვის ზემოთ დადგენილი ამოცნობის სისტემა.

თუ ზემოაღნიშნულ გემებს ღამისა და შეზღუდული ხილვადობის პირობებში მათთვის გათვალისწინებული დაცვის უზრუნველყოფა სურთ, მათ, კონფლიქტის მონაწილე იმ მხარის ნებართვით, რომლის ხელისუფლებაშიც ისინი იმყოფებიან, უნდა მიიღონ აუცილებელი ზომები, რათა მათი შეფერილობა და განმასხვავებელი ემბლემები საკმარისად კარგად გამოჩნდეს.

31-ე მუხლის შესაბამისად, მოწინააღმდეგის მიერ დროებით დაკავებულია ჰოსპიტალურმა ხომალდებმა უნდა დაუშვან კონფლიქტის იმ მონაწილე მხარის დროშა, რომელსაც ეკუთვნიან ან რომლის სამსახურშიც იმყოფებიან.

სანაპირო მაშველმა გემებმა, თუ ისინი განაგრძობენ ოკუპირებული ბაზებიდან ოკუპანტი ქვეყნის თანხმობით მოქმედებას, შესაძლებელია განაგრძონ თეთრ ფონზე გამოსახული წითელი ჯვრის დროშასთან ერთად ეროვნული დროშის აღმართვა ზღვაში გასვლის დროს, კონფლიქტში მონაწილე ყველა დაინტერესებული მხარის მიმართ ამის წინასწარ შეტყობინების პირობით.

წითელი ჯვრის ემბლემასთან დაკავშირებული ამ მუხლის ყველა დებულება 41-ე მუხლში მითითებული ყველა ემბლემის მიმართ თანაბრად გამოიყენება.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეები ყოველთვის ეცდებიან დადონ შეთანხმებები, რათა ჰოსპიტალური ხომალდების ამოცნობის ხელშესაწყობად ყველაზე თანამედროვე ხელმისაწვდომი მეთოდები გამოიყენონ.

მუხლი 44

43-ე მუხლში მითითებული ამოსაცნობი ნიშნების გამოყენება შეიძლება როგორც მშვიდობიან, ისე ომის დროს მხოლოდ 43-ე მუხლში მითითებული ხომალდების დაცვის ან აღნიშვნის მიზნით. გამონაკლისი შეიძლება განპირობებული იყოს რომელიმე სხვა საერთაშორისო კონვენციით ან კონფლიქტის მონაწილე ყველა დაინტერესებულ მხარეს შორის შეთანხმებით.

მუხლი 45

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები, თუ მათი კანონმდებლობა უკვე არ შეესაბამება კონვენციას, აუცილებელ ზომებს მიიღებენ, რათა ნებისმიერ დროს თავიდან აიცილონ და აღკვეთონ 43-ე მუხლში მითითებული განმასხვავებელი ნიშნების ბოროტად გამოყენების შემთხვევები.

თავი VII

კონვენციის შესრულება

მუხლი 46

კონფლიქტის მონაწილე თითოეულმა მხარემ, წინამდებარე კონვენციის ზოგადი პრინციპების შესაბამისად, თავისი მთავარსარდლობის მეშვეობით უნდა უზრუნველყოს ზემოაღნიშნული მუხლების ზედმიწევნით შესრულება და იზრუნოს გაუთვალისწინებელ შემთხვევებზე.

მუხლი 47

აკრძალულია რეპრესალიები კონვენციით დაცული დაჭრილების, ავადმყოფების, ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილი პირების, პერსონალის, ხომალდებისა და აღჭურვილობის წინააღმდეგ.

მუხლი 48

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულია იღებენ, როგორც მშვიდობიან, ისე ომის დროს, რაც შეიძლება ფართოდ გაავრცელონ წინამდებარე კონვენციის ტექსტი თავიანთ ქვეყნებში და, კერძოდ, მისი სწავლება შეიტანონ სამხედრო და, შეძლებისამებრ, სამოქალაქო სასწავლო პროგრამებში, რათა მის პრინციპებს გაეცნოს მთელი მოსახლე-

ობა და, კერძოდ, მებრძოლი შეიარაღებული ძალები, სამედიცინო და სამხედრო სასულიერო პერსონალი.

მუხლი 49

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები, შვეიცარიის ფედერალური საბჭოს მეშვეობით, ხოლო ომის დროს მფარველი სახელმწიფოების დახმარებით ერთმანეთს გადასცემენ წინამდებარე კონვენციის ოფიციალურ თარგმანთა ტექსტებს, ასევე კანონებსა და დადგენილებებს, რომელიც შესაძლოა მის განსახორციელებლად მიიღონ.

თავი VIII

ბოროტად გამოყენებისა და ღარღვევების აღკვეთა

მუხლი 50

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულია იღებენ შემოიღონ ისეთი კანონმდებლობა, რომელიც დააწესებს ეფექტურ სისხლის სამართლებრივ სასჯელებს მომდევნო მუხლში განსაზღვრული უხეში დარღვევების ჩადენი ან ასეთი დარღვევის ჩადენის ბრძანების გამცემაში პირების წინააღმდეგ.

თითოეული მაღალი ხელშემკვრელი მხარე ვალდებულია ეძებოს პირები, რომელთაც ასეთი უხეში დარღვევების ჩადენა ან მათი ჩადენის ბრძანების გაცემა ედებათ ბრალად და მათი მოქალაქეობის მიუხედავად, გადასცეს ისინი შესაბამის სასამართლოს. ამასთანავე, მას შეუძლია, საკუთარი სურვილით და თავისი კანონმდებლობის თანახმად, ამგვარი პირები სასამართლოს წინაშე წარსადგენად გადასცეს სხვა დაინტერესებულ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს, იმ შემთხვევაში, თუ ეს ხელშემკვრელი მხარე ფლობს ასეთი პირების ბრალდებისათვის საკმარის მტკიცებულებებს.

თითოეულმა მაღალმა ხელშემკვრელმა მხარემ აუცილებელი ზომები უნდა მიიღოს წინამდებარე კონვენციის დებულებების საწინააღმდეგო ყველა იმ ქმედების აღსაკვეთად, რომელიც არ წარმოადგენს მომდევნო მუხლში განსაზღვრულ უხეშ დარღვევებს.

ბრალდებული პირები ყველა გარემოებაში უნდა სარგებლობდნენ სათანადო სასამართლო გარანტიებით და დაცვის უფლებით, რომლებიც არ უნდა იყოს იმაზე ნაკლები უფლებების დამდგენი, ვიდრე ეს გათვალისწინებულია სამხედრო ტყვეებთან მოპყრობის შესახებ ჟენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის 105-ე და მომდევნო მუხლებით.

მუხლი 51

წინა მუხლში აღნიშნულ უხეშ დარღვევათა რიცხვს მიეკუთვნება დარღვევები, რომლებიც დაკავშირებულია ქვემოთჩამოთვლილ რომელიმე ქმედებასთან, იმ შემთხვევაში, თუ ისინი მიმართულია კონვენციის დაცვის ქვეშ მყოფი პირების ან ქონების წინააღმდეგ: წინასწარ განზრახვით მკვლელობა, წამება ან არაადამიანური მოპყრობა, მათ შორის ბიოლოგიური ექსპერიმენტების ჩატარება, წინასწარი განზრახვით მძიმე ტანჯვის ან სერიოზული ზიანის მიყენება სხეულისთვის ან ჯანმრთელობისათვის, სამხედრო აუცილებლობის არ მქონე ფართო მასშტაბით წარმოებული უკანონო, თვითნებური ნგრევა და ქონების მითვისება.

მუხლი 52

ერთ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს არ შეუძლია თავისი თავის ან რომელიმე სხვა მაღალი ხელშემკვრელი მხარის გათავისუფლება პასუხისმგებლობისაგან, რომელიც მას ან სხვა მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს ეკისრება წინა მუხლში მითითებულ დარღვევებთან მიმართებაში.

მუხლი 53

კონფლიქტის მონაწილე ერთ-ერთი მხარის თხოვნის საფუძველზე, დაინტერესებული მხარეების მიერ დადგენილი პროცედურით, უნდა დაიწყოს გამოძიება კონვენციის საგარეუდო დარღვევების შესახებ.

თუ მხარეები ვერ შეთანხმდებიან გამოძიების პროცედურაზე, ისინი ურთიერთშეთანხმებით აირჩევენ არბიტრს, რომელიც გადაწყვეტს პროცედურის საკითხს.

როგორც კი დაადგენენ დარღვევის ფაქტს, კონფლიქტის მონაწილე მხარეები აღკვეთენ მას და შეძლებისამებრ უმოკლეს ვადაში მიიღებენ ზომებს მისი ჩამდენის დასასჯელად.

დასკვნითი ღებულებები

მუხლი 54

წინამდებარე კონვენცია შესრულებულია ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე. ორივე ტექსტი თანაბრად ავთენტურია.

შევიცარიის ფედერალური საბჭო უზრუნველყოფს კონვენციის ოფიციალური თარგმანის შესრულებას რუსულ და ესპანურ ენებზე.

მუხლი 55

მოცემული რიცხვით დათარიღებული წინამდებარე კონვენცია 1950 წლის 12 თებერვლამდე ღიაა ხელმოსაწერად ყველა სახელმწიფოსათვის, რომლებიც მონაწილეობდნენ ქენევის 1949 წლის 21 აპრილს გახსნილ კონფერენციაში, აგრეთვე იმ სახელმწიფოებისათვის, რომლებიც ამ კონფერენციაში არ მონაწილეობდნენ, მაგრამ საზღვაო ომისათვის ქენევის 1906 წლის კონვენციის პრინციპების გამოყენების შესახებ ჰააგის 1907 წლის 18 ოქტომბრის X კონვენციის ან მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და ავადმყოფთა დახმარების შესახებ ქენევის 1864, 1906 ან 1929 წლების კონვენციების მხარეები არიან.

მუხლი 56

წინამდებარე კონვენციის რატიფიკაცია მოხდება შეძლებისამებრ უმოკლეს ვადაში და სარატიფიკაციო სიგელები დეპონირდება ბერნში.

თითოეული სარატიფიკაციო სიგელის გაცემის შესახებ შედგება ოქმი, რომლის დამოწმებულ ასლებს შეეიცარიის ფედერალური საბჭო გადასცემს ყველა სახელმწიფოს, რომლის სახელითაც ხელი მოეწერა კონვენციას ან რომელმაც თანხმობა განაცხადა მიერთების თაობაზე.

მუხლი 57

წინამდებარე კონვენცია ძალაში შევა ექვსი თვის შემდეგ იმ მომენტიდან, რაც მოხდება არანაკლებ ორი სარატიფიკაციო სიგელის დეპონირება.

ამის შემდეგ, თითოეული მაღალი ხელშემკვრელი მხარისათვის იგი ძალაში შევა მისი სარატიფიკაციო სიგელის დეპონირებიდან ექვსი თვის შემდეგ.

მუხლი 58

წინამდებარე კონვენცია მაღალ ხელშემკვრელ მხარეთა შორის ურთიერთობისას ცვლის საზღვაო ომისათვის ქენევის 1906 წლის კონვენციის პრინციპების გამოყენების შესახებ ჰააგის 1907 წლის 18 ოქტომბრის X კონვენციას.

მუხლი 59

წინამდებარე კონვენცია, ძალაში შესვლის დღიდანვე, ღიაა მიერთებისათვის ყველა სახელმწიფოსათვის, რომელსაც მასზე ხელი არ მოუწერია.

მუხლი 60

მიერთების შესახებ ყოველი შეტყობინება წერილობით უნდა ეცნობოს შევიცარიის ფედერალურ საბჭოს. მიერთება ძალაში შევა საბჭოს მიერ წერილობითი ცნობის მიღებიდან 6 თვის შემდეგ.

შევიცარიის ფედერალური საბჭო მიერთების შესახებ აცნობებს ყველა სახელმწიფოს, რომლის სახელითაც კონვენციას ხელი მოეწერა ან რომელმაც მიერთების თაობაზე განაცხადა.

მუხლი 61

დეკონირებული სარატიფიკაციო სიგელები მეორე და მესამე მუხლებში მითითებული შემთხვევებისას, ასევე განცხადებები მიერთების შესახებ, რომლებიც კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა საომარი მოქმედებების ან ოკუპაციის დაწყებამდე, ან მის შემდეგ გააკეთეს დაუყოვნებლივ შედის ძალაში. შევიცარიის ფედერალური საბჭო სასწრაფოდ აცნობებს კონფლიქტის მონაწილე მხარეებისაგან მიღებულ სარატიფიკაციო სიგელების ან მიერთების შესახებ განცხადებების თაობაზე.

მუხლი 62

ყოველ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს შეუძლია მოახდინოს წინამდებარე კონვენციის დენონსირება.

დენონსაციის შესახებ წერილობით უნდა ეცნობოს შევიცარიის ფედერალურ საბჭოს, რომელიც მას ყოველი მაღალი ხელშემკვრელი მხარის მთავრობას გადასცემს.

დენონსაცია ძალაში შევა შევიცარიის ფედერალური საბჭოს წერილობითი შეტყობინებიდან ერთი წლის შემდეგ. თუმცა, დენონსაცია, რომლის შესახებაც განცხადება გაკეთდა მაშინ, როცა მოცემული ქვეყანა კონფლიქტში იყო ჩართული, ძალაში შევა მხოლოდ მშვიდობის დამყარებისა და ამ კონვენციის დაცვის ქვეშ მყოფი პირების გათავისუფლებისა და რეპატრაციასთან დაკავშირებული ოპერაციების დასრულების შემდეგ.

დენონსაცია მოქმედებს მხოლოდ იმ სახელმწიფოსთან მიმართებაში, რომელმაც იგი მოახდინა. ამასთან, იგი არავითარ გავლენას არ

მოახდენს ვალდებულებებზე, რომელთა შესრულება კონფლიქტის მონაწილე მხარეებს კვლავაც ეკისრებათ საერთაშორისო სამართლის პრინციპების საფუძველზე, ვინაიდან ისინი ცივილიზებულ ხალხთა შორის დამყარებული ჩვეულებებიდან, ჰუმანურობის მოთხოვნებიდან გამომდინარეობს და საზოგადოებრივი სინდისითაა ნაკარნახევი.

მუხლი 63

შვეიცარიის ფედერალური საბჭო წინამდებარე კონვენციის რეგისტრაციას ახდენს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამდივნოში. შვეიცარიის ფედერალური საბჭო გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამდივნოს აწვდის მის მიერ მიღებულ ყველა ცნობას წინამდებარე კონვენციის რატიფიცირების, დენონსაციის ან მასთან მიერთების შესახებ.

ამის დასტურად, სათანადო რწმუნებების წარმდგენმა ქვემოთ ხელის მომწერებმა, ხელი მოაწერეს ამ კონვენციას.

შესრულებულია ქენევაში 1949 წლის 12 აგვისტოს, ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე. ორიგინალი ინახება შვეიცარიის კონფედერაციის არქივებში, ხოლო დამოწმებულ ასლებს შვეიცარიის ფედერალური საბჭო გადასცემს თითოეულ სახელმწიფოს, რომელმაც კონვენციას ხელი მოაწერა ან მას მიუერთდა.

დანართი

წინახელი

(პირადობის მოწმობის გამცემი სახელმწიფო
და სამხედრო ხელისუფლება)

შეიარაღებულ ძალებს მიკუთვნებული სამედიცინო და სასულიერო პერსონალის

პირადობის მოწმობა

გვარი -----

სახელი -----

დაბადების თარიღი -----

წოდება -----

სამხედრო ნომერი -----

ამ მოწმობის მფლობელი იმყოფება მოქმედ ჯარში დაჭრილთა და
ავადმყოფთა მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ ჟენევის 1949 წლის 12
აგვისტოს კონვენციის მფარველობის ქვეშ, როგორც -----

გაცემის თარიღი -----

მოწმობის ნომერი -----

უკანა ხელი

მფლობელის
ფოტო

მფლობელის ხელმოწერა ან თითის
ანაბეჭდები, ან ორივე

(მოწმობის გამცემი
სამხედრო
ხელისუფლების
რელიეფური ბეჭედი)

სიმაღლე

თვალეები

თმა

სხვა განმასხვავებელი ნიშნები -----